

Het uitgangspunt van dit verhaal is eenvoudig. Er komt te weinig paardensport op tv. Met die vaststelling zal iedereen het wel eens zijn, maar je kunt bij de pakken blijven zitten, of op zoek gaan naar oorzaken, gevolgen, en eventuele remedies. Dat laatste doet Bart Wuyts. Vorige maand ging Bart op stap met Mario Peeters, de tv-coördinator van Jumping Mechelen. Toen kwam vooral de praktische kant van de zaak aan bod. Voor het tweede artikel uit de reeks zocht Bart Vrt journalist Stefaan Lammens op. Waarom krijgt Rolland Garros twee uur en Aken twee minuten zendtijd? Stefaan weet het antwoord, en gunt ons metéén een blik in de interne keuken van de Vrt sportredactie. In het derde en laatste stuk uit de reeks, dat in het aprilnummer zal worden gepubliceerd, probeert Bart uit te vissen wat paardenmensen zélf kunnen doen om hun sport meer in beeld te krijgen.

- 2 -

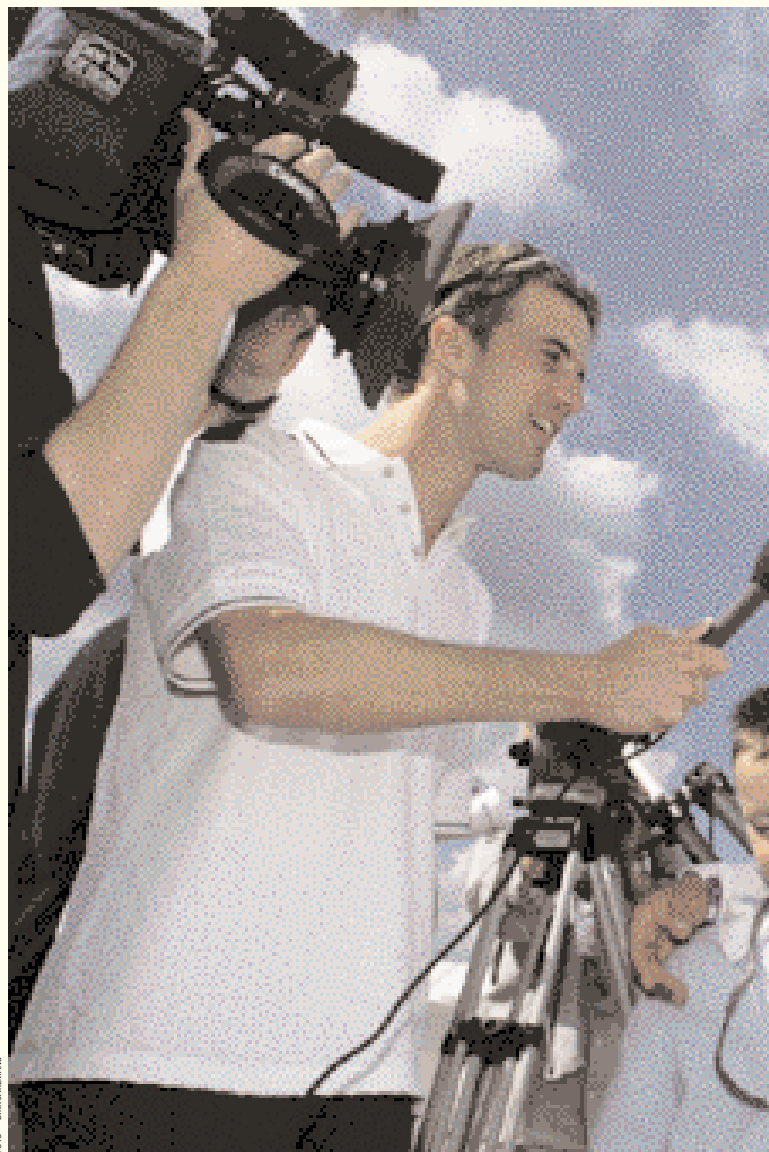
Er komt geen paard op de tv

door Bart Wuyts

Paardensport wordt door de Vrt stiefmoederlijk behandeld. Tenminste, dat idee leeft bij mensen uit de paardenwereld. Er is nochtans gelegenheid genoeg om sport aan bod te laten komen. Sinds de komst van Canvas is het aanbod aan sport op de Vrt sterk toegenomen. Sport heeft zijn plaats in het Journaal, in het nieuwe duidingsmagazine Over de Lijn, en natuurlijk in het Sportpaleis. Het Sportpaleis wordt op zondagmiddag uitgezonden, en maakt ruimte voor live uitzendingen, maar ook op andere dagen zijn extra live uitzendingen mogelijk. De inhoud van de verschillende programma's wordt volledig ingevuld door de sportredactie. Hoe zo'n redactie werkt, en hoe het raderwerk in elkaar zit, weet Stefaan Lammens. Lammens is de specialist paardensport bij de Vrt. In een paar jaar tijd is hij op diverse concoursen een bekend gezicht geworden. Daarnaast functioneert hij officieus als een soort aanspreekpunt voor de paardenwereld bij de Vrt.

Stefaan Lammens: 'Aan het hoofd van de sportredactie staat Frank Van Laeken. Frank is de hoofdredacteur. Daarnaast heb je eindredacteurs. De inhoud van de uitzendingen wordt bepaald door de eindredacteurs. Het Sportpaleis heeft zijn eigen eindredacteur, namelijk Marc Bouverie. Hij is de coördinator van het geheel. In overleg met de journalisten bepaalt Marc welke onderwerpen worden behandeld, maar hij neemt de definitieve beslissing. Voor de journaaluitzendingen bestaat er een beurtrol met twee vaste eindredacteurs. Als één van die eindredacteurs toevallig afwezig is, dan moet een journalist zijn taak overnemen. Vandaar dat ik ook wel eens de eindredactie doe. Hoofdredacteur Frank Van Laeken staat in de hiërarchie boven de eindredacteurs. Frank zet de algemene lijnen uit, maar moet zich nauwelijks met de inhoud van de uizen-

Ludo Philippaerts (rechts) heeft net zilver gewonnen op het EK in Arnhem, en wordt geïnterviewd door Stefaan Lammens (links). Ondertussen pakken zich donkere wolken samen, maar dat is niet symbolisch bedoeld, en dient alleen om de foto nog wat extra cachet te geven.

dingen. Pas als er gevoelige, delicate zaken zijn, zal de eindredacteur naar de hoofdredacteur stappen. Tenslotte heb je de journalisten. In de loop der jaren gaan Vrt journalisten zich focussen op bepaalde sporten. Ik ben bijvoorbeeld vooral met auto- en paardensport bezig. Kris Meertens doet ook autosport, maar voor paardensport sta ik alleen'.

Zendtijd

Paardensportmensen hebben de indruk dat aan hun sport maar weinig tijd wordt besteed. Over hoeveel zendtijd beschikt de sportredactie eigenlijk?

'Dat is vrij nauwkeuring vastgelegd. Voor het Nieuws bijvoorbeeld hebben we een vaste rubriek. In de week schommelt dat tussen vijf en zes minuten. Op zaterdagavond mogen we maximaal naar twaalf minuten sport gaan. Omdat Sportweekend is weggefallen, is het hoofdstuk sport op zondagavond veel uitgebreider. Daarbij varieert de duur van de onderwerpen telkens rond 1.15 minuten. Voor bepaalde onderwerpen is dat iets meer, 1.30 tot 1.45 minuten, afhankelijk van het belang van die onderwerpen. Vandaag hadden we bijvoorbeeld de hoogpunten van de Olympische Winterspelen. Zoiets kun je

Stoeterij Rainbow

stelt voor

Dobel's Cento

Capitol I x Caletto II x Liguster

Teamgoud Olympische Spelen Sydney
Winnaar Grote Prijs van Aken

Dobel's Aracnit

Acord II x Columbus

internationaal
onder Otto Becker

Dobel's Centesimo

Cento x Lord

uit de internationale
sportmerrie La Toya

Alle inlichtingen bij:

STOETERIJ RAINBOW DPS bvba
Daniël De Waele

Sint Laureinsestwg 4A - 9900 Eeklo
Tel. 09/377 02 43 - Fax 09/378 29 78
GSM 0475/75 37 71

K.I. Centrum **STAL NOBLE**
Willy Lootens
Oosternieuwweg 21
8377 Houthave
Tel. & Fax 050/41 10 70

LUC DE NAEYER
Doornzele Dries 107
9940 Evergem
Tel. 09/258 04 55
Fax 09/257 03 23

STOETERIJ KALIPSO
Nico Philippaerts
Overwijs 98, 2260 Westerlo
Tel. 014/54 24 84
Gsm 0475/77 27 71

niet op één minuut brengen, daar moet je wat meer tijd voor nemen. Ook het stuk over het afscheid van Ulla Werbrouck was langer dan gebruikelijk, omdat het om belangrijk nieuws ging'.

Belangrijk

In de ogen van de Vrt sportredactie was het afscheid van judoka Ulla Werbrouck belangrijk nieuws. Belangrijk genoeg om er extra zendtijd aan te besteden. Alleen, hoe wordt het belang van een item bepaald? Afgelopen maandag bijvoorbeeld werd een persconferentie met Kim Clijsters en Justine Henin in beeld gebracht, naar aanleiding van de Diamond Games. Het enige wat beide dames te vertellen hadden was dat Kim het jammer vond dat ze niet kon spelen, terwijl Justine net blij was dat ze wél kon spelen. Toch kregen Kim en Justine voorrang op het andere sportnieuws. Zit daar enige logica achter?

'Zat die persconferentie in het journaal, ja? Ik heb het niet gezien, maar ik weet wél dat alle items eerst op hun nieuws-waarde worden getoetst. Natuurlijk, de ene dag is de andere niet. Stel dat bondscoach Waseige wordt ontslagen, dan is er geen twijfel mogelijk. Bam, dat is het hoofdnieuws. Alleen, doorgaans is het nieuws niet zo spectaculair. Je hebt drukke en minder drukke dagen. Het is best mogelijk dat op een stille dag een item het Nieuws haalt, terwijl er anders nauwelijks over gesproken zou worden. Ook de populariteit van de sport speelt een belangrijke rol. Bij de Vrt worden voetbal, wielrennen, en tennis als prioritaire sporten bekeken. Meestal wordt het sportnieuws geopend met een bericht uit één van die drie sporten. We volgen bijvoorbeeld redelijk consequent het Wereldkampioenschap rally. Toch zullen we nooit met een rallybericht het sportnieuws beginnen. Zelfs al wint Freddy Loix zijn eerste WK-rally, of het zou een dag met pure nieuwsarmoede moeten zijn. Al speelt ook de persoonlijke voorkeur van de eindredacteur een rol. Ik ben zelf erg betrokken bij de autosport. Misschien zou ik zo'n bericht genoeg kunnen pushen om het vooraan in het Nieuws te krijgen. Bij een andere eindredacteur, die niet direct autosportminded is, zal dat niet gebeuren. Zo'n man brengt eerst een stuk over voetbal, en de overwinning van Loix komt pas later in het Journaal aan bod'.

Nieuws-waarde

Voor de Vrt zijn voetbal, wielrennen, en tennis prioritaire sporten. Daar kan iedereen mee leven, al zou je over tennis nog een aardige discussie kunnen opzetten. Hoe dan ook, net onder de grote drie evolueren sporten als zwemmen, judo, motorcross, skiën, en autosport, die stuk voor stuk meer aandacht krijgen dan paardensport. Hoe wordt de nieuws-waarde van de niet-prioritaire sporten tegenover elkaar afgewogen?

'Volgens het nieuws dat er in zit. Hoe moet ik dat formuleren? Als Ludo Philippaerts een medaille pakt op het Europees Kampioenschap in Arnhem, dan krijgt dat zijn plaats in het Nieuws. Het is niet omdat het paardensport is, dat het sowieso op rang zeven of zes terecht komt. Het kan

Alexandra Ledermann heeft de Europese titel gewonnen op het EK in Hickstead, en wordt op weg naar de persconferentie achtervolgd door de pers. Ook tv-camera's zijn present.

wel dat zo'n bericht pas als tweede item wordt opgevoerd, naargelang het ander nieuws dat er is'.

Is de sport belangrijk, is het evenement belangrijk, of gaat het om de prestatie?

'Het is een combinatie die je als eindredacteur moet aanvoelen. Neem tennis. Als Justine Henin ergens een wedstrijd wint, dan wordt daar aandacht aan besteed. Zelfs al is het maar in een tweede of een derde ronde. Omdat het over tennis gaat, en de mensen geïnteresseerd zijn in tennis. Toch zal zo'n bericht niet op de eerste plaats komen. Met de Diamond Games gebeurde dat wél. Waarom? Het is in eigen land, hier in Antwerpen, en de Vrt brengt het live. Dan is het maar logisch dat we de Diamond Games ook in het Nieuws wat meer gaan promoten'.

Groot publiek

Wat de aandacht van televisie betreft krijgt paardensport concurrentie van diverse andere sporten. Daarbij heeft paardensport één opvallend nadeel. Er bestaat een vast geroeste overtuiging dat paardensport niet aantrekkelijk is voor het grote publiek.

'Paardensport spreekt de gewone kijker, de doorsnee sportliefhebber, niet echt aan. Natuurlijk zijn mensen uit de paardenwereld geïnteresseerd in uitzendingen over paardensport. Dat is ook niet meer dan normaal. Ben je gepassioneerd door paarden, dan vind je het tof dat paarden op tv komen. Voor de doorsnee kijker ligt dat anders. Enkele jaren terug ben ik als Chinees vrijwilliger naar Lummen gestuurd. Daarvoor was ik helemaal niet geïnteresseerd in paarden. Als ik al eens jumping zag op tv dacht ik, goed, die mannen springen met een paard over een batterij balken, en dan? Doorsnee sportliefhebbers hebben dikwijls het idee dat paardensport geen echte sport is. Misschien cru gezegd, maar zo is het. Bij autosport denken mensen net hetzelfde. Instappen en gas geven, wat heeft dat met sport te maken? Natuurlijk is dat niet zo. Jij en ik weten dat we praten over techniek, over gevoel, over training, kortom, over sport. Maar een grote meerderheid van de kijkers heeft er geen idee van hoe een jumpingproef in elkaar zit. Eigenlijk zouden ze eerst eens in contact moeten komen met de sport. Eens naar een concours gaan, en aanvoelen wat dat is. Zien dat paardensport ook echt leuk is. Dat er spankracht in zit. Balk of geen balk? Barrage of geen barrage? Als toeschouwer begin je mee te leven. Dat voel ik ook bij mezelf. Nu leef ik mee met wat er gebeurt in de ring, terwijl dat vroeger niet het geval was. Mensen weten gewoon te weinig van paardensport af. Dat gebrek aan kennis is één van de redenen waarom paardensport weinig interesse krijgt'.

Inleven

Een sport wordt pas aantrekkelijk als de kijker zich kan inleven in wat er gebeurt op het scherm. Inleving heeft met allerhande zaken te maken. Eigen ervaring is daar één van. Iedereen heeft wel eens met een fiets over de kasseien gedenderd, of tegen een balletje getrapt, en dat maakt het makkelijker om de prestatie van een wielrenner of een voetballer naar waarde te schatten. Maar hoeveel doorsnee kijkers hebben ooit een hindernis gesprongen, of een appuyement gereden? Toch is er meer aan de hand. Inleving heeft net zo goed met identificatie te maken. De kijker identificeert zich met één van de sportlui (of teams) die in actie komen. Informatie is daarbij een noodzaak. Wat dat betreft kan de bal teruggekaatst worden richting sportredactie. Voor belangrijke wiel- en voetbalwedstrijden worden voorafbeschouwingen uitgezonden. En bij het begin van het Formule 1 seizoen werden in het Sportpaleis de verschillende teams voorgesteld. Als aanloop naar De Ronde

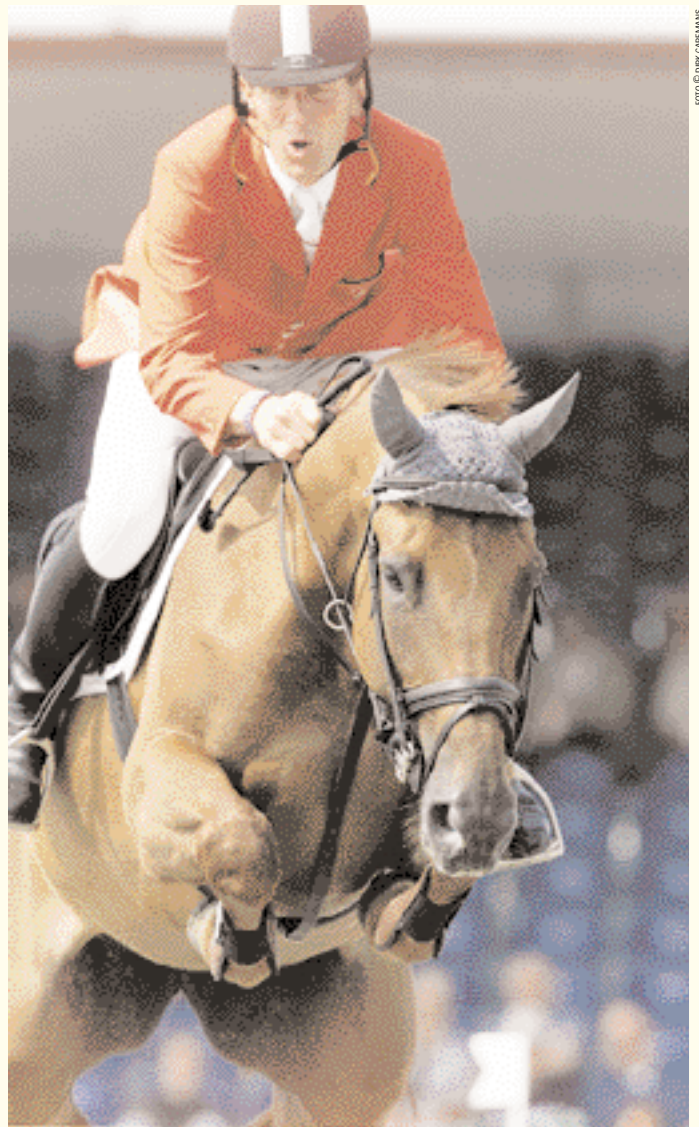

FOTO © DIRK CAREMANS

Een sport krijgt pas aandacht als op internationaal niveau prestaties worden geleverd. Vooral Wereldkampioenschappen, Europese Kampioenschappen, en Olympische Spelen blijven in het geheugen van het publiek hangen. De foto toont Ludger Beerbaum op weg naar de Europese titel in Arnhem.

van Vlaanderen wordt zelfs een week lang een wielertalkshow gepland. Dat alles heeft een enorm effect, maar tot nog toe werd paardensport nooit op een dergelijke manier benaderd. Tenslotte heeft inleving ook een puur visueel aspect.

'Paardensport kun je niet zo attractief in beeld brengen als voetbal of wielrennen. Je ziet paarden springen, maar het element competitie ontbreekt. Neem een Ronde Van Vlaanderen of Parijs-Roubaix. Daar zie je de renners echt afzien en zwoegen. Voetbal heeft dan weer het voordeel dat iedereen er mee opgroeit, en kan zeggen van een knappe passus, of een chique goal zo. Visueel zijn dat sporten die aanspreken'.

Commentaar

Is paardensport werkelijk een visueel armsport? Wie The Horse of the Year Show op de Bbc

bekijkt, weet dat paardensport ook op tv ongelofelijk spectaculair kan zijn. Hoe dan ook, kan een commentator de fijnere punten niet duidelijk maken, en het competitie aspect benadrukken en overbrengen bij de kijkers?

'Ik zal je eerlijk zeggen, bij uitzendingen over paardensport neem ik er altijd een co-commentator bij. Precies omdat die mensen technisch veel beter op de hoogte zijn. Ik wil mezelf niet vergalopperen in het aanduiden van de moeilijkheden in een parcours'.

Tijdens voorbije uitzendingen werd beroep gedaan op ruiters als Bart Olaerts, Peter Postelmans* en Philippe Lejeune. Dat zijn vakmensen, die perfect weten waarover ze praten, maar bestaat het gevaar niet dat hun commentaar net té professioneel is? Wordt op die manier de sport niet nóg minder toegankelijk voor het breed publiek?

leven we natuurlijk een echte tennis explosie, dankzij de geweldige prestaties van Henin en Clijsters'.

Niemand wil de prestaties van Henin en Clijsters minimaliseren, maar Belgische ruiters hebben in diverse wereldbekerwedstrijden net zo goed fantastische prestaties geleverd.

'Jawel, maar niet Ludo Philippaerts (dit interview werd afgenomen op 15 februari, nvdr). Ludo mag toch wel de vaandeldrager van de Belgische jumpingsport worden genoemd. Draai het en keer het zoals je wil, maar als je aan een doorsnee sportliefhebber vraagt, noem één Belgische ruiter, dan valt de naam Philippaerts. In de wereldbeker manches doen de Belgen het vrij goed, maar dat soort wedstrijden krijgt minder aandacht dan de grote kampioenschappen. Prestaties op Wereldkampioenschappen, Europese kampioenschappen, en Olympische Spelen blij-

ven bij het groot publiek veel langer hangen. Stel dat een Belg een medaille wint op de Olympische Spelen. Dat is groot nieuws. Zelfs al gaat het (maar) om kleiduif schieten. Een medaille haalt de krantenkoppen, en mensen onthouden dat. Hoe was het met Frans Peeters in de tijd? Wie is er in godsnaam geïnteresseerd in kleiduifschieten? In Seoul pakt die man plots brons, en iedereen spreekt over hem. Zo werkt het'.

Helden

Stefaan Lammens zegt het niet met zoveel woorden, maar om een sport op tv te krijgen, is het leveren van

prestaties alleen niet voldoende. Wie de prestaties levert is al even belangrijk. Een sport heeft nood aan helden, aan vedettes, aan ambassadeurs. Mensen die constant op hoog niveau presteren, maar ook voldoende mondig zijn om hun sport te verkopen aan het groot publiek. Dat tennis in België een boom beleeft heeft niet alleen te maken met de harde

* Het systeem met actieve ruiters als co-commentator heeft zijn voor- en nadelen. De technische informatie is bijzonder interessant, maar actieve ruiters staan midden in de sport, en zijn af en toe té voorzichtig met hun commentaar. Dat is begrijpelijk, maar soms wordt de waarheid geweld aangedaan. Tijdens de uitzending van de Wereldbeker in Mechelen bijvoorbeeld constateerde Peter Postelmans dat nagenoeg alle fouten in de driesprong werden gemaakt. In een goed parcours, zei Peter letterlijk, krijg je fouten op alle hindernissen. Prompt kwam van Stefaan Lammens de vraag of dit dan een slecht parcours was. Met in het achterhoofd het plots besef dat het parcours gebouwd was door bondscoach Lucien Somers, moest Peter zich in allerhande bochten wringen om daar niet met een ja op te antwoorden.

Om populair te worden heeft een sport ambassadeurs nodig, die mondig genoeg zijn om hun sport te verkopen aan het publiek. In Nederland heeft het Anky-effect de dressuursport groot gemaakt.

'Dat is een terechte opmerking. Ik probeer wel om het zo te brengen dat we een soort van aanvulling vormen op elkaar. Ik geef bijvoorbeeld wat algemene informatie over de ruiter, terwijl de co-commentator de technische uitleg doet'.

Prestaties

Even terug naar het inlevingsvermogen van het grote publiek. Hoort tennis wel thuis in de categorie van sporten met een hoge inlevingsgraad?

'Een doorsnee sportliefhebber zal wel weten hoe tennis in elkaar zit. Tennis is opslaan, balletje over het net, heen en weer, enzovoort. Er zit veel fysiek, en veel competitie in tennis. Er wordt gestreden om ieder punt. En in België be-

opslag van Kim Clijsters, en de veel geroemde backhand van Justine Henin, maar net zo goed met de kwaliteiten van beide dames naast het veld. Dat fenomeen is ook in de paardensport bekend. Op de Nederlandse ranglijst van populaire sporten staat dressuur op de derde plaats. Dat is grotendeels te danken aan Anky van Grunsven, en het zogenaamde Anky-effect.

Vedettes bepalen voor een stuk het imago van een sport naar de buitenwereld toe. Al spelen ook diep gewortelde vooroordelen een rol.

‘Veel buitenstaanders geloven dat paardensport een elitaire bedoening is. Wat niet noodzakelijk klopt, dat heb ik aan den lijve ondervonden. Maar dat vooroordeel blijft hangen, en het is een reden waarom mensen paardensport niet serieus nemen, ook niet bij ons op de redactie. Als je over paardensport praat krijg je de reactie van, amai, daar gaat nogal wat geld rond in dat wereldje. Uiteraard gaat er geld om in de paardensport, maar dat is voor alle topsporten het geval. Je moet dan uitleggen dat ruiters gewone mensen zijn, en hoegenaamd geen dikke nekken’.

serieuze manier aan de man te brengen. Dat staat in schril contrast met bijvoorbeeld de Samsung Nations Cup. In vergelijking met de wereldbeker is de Nations Cup een relatief bescheiden competitie, maar het concept wordt door de promoters van Samsung voortreffelijk verkocht.

Ondertussen wordt aan de wereldbekerformule gesleuteld. Het is typisch dat over de op til staande hervormingen weinig tot niets wordt bekend gemaakt. Enkele jaren terug werd de wereldbekerformule al een eerste keer ingrijpend

FOTO © DIRK CAREMANS

Hoewel dat misschien niet direct de bedoeling was, is Stefaan Lammens in korte tijd een soort aanspreekpunt geworden voor mensen uit de paardensport. Hij functioneert als link tussen de paardenwereld en de Vrt.

gewijzigd. De klassieke Grote Prijs werd toen geruild voor een proef met achttien deelnemers. Achttien deelnemers die zich moeten selecteren via een proef rechtstreeks op tijd. Het resultaat is dat het publiek twee proeven te zien krijgt, die met wat pech geen van beiden echte topsport bieden. De hele verandering kwam er om de televisiezenders een volledige wedstrijd van

één uur te kunnen aanbieden. Is de aanpassing wel de moeite waard geweest?

‘Het klopt dat de wedstrijden dikwijls minder te bieden hebben. Dat een wereldbekerproef niet langer duurt dan een uur is geen slechte zaak, maar het resulteert niet automatisch in goede televisie. Het hangt voor een groot stuk van de deelnemerslijst af. Als je zoals in Mechelen een wedstrijd hebt met drie tot vier bekende ruiters, en de rest

Wereldbeker

Voor veel paardenmensen blijft het een raadsel waarom wereldbekerwedstrijden jumping of dressuur zelden op tv te zien zijn. Dat heeft te maken met een gebrek aan beeldmateriaal, maar voor een stuk ligt de schuld ook bij de Fei, de internationale ruitersportfederatie. De Fei slaagt er maar niet in om het product ‘wereldbeker’ op een